

Jaarverslag Vereniging van Openbare Bibliotheken

2021

2021 – ESSENTIELE VOORZIENING

Begin 2021 zijn we gestart met een nieuw bestuur van maar liefst 15 bibliotheekdirecteuren uit alle windstreken van Nederland. Naast een nieuw bestuur kreeg de VOB in de persoon van Klaas Gravesteyn ook een nieuwe directeur. Klaas nam op 1 juli 2021 het stokje over van interim-directeur Anton Kok.

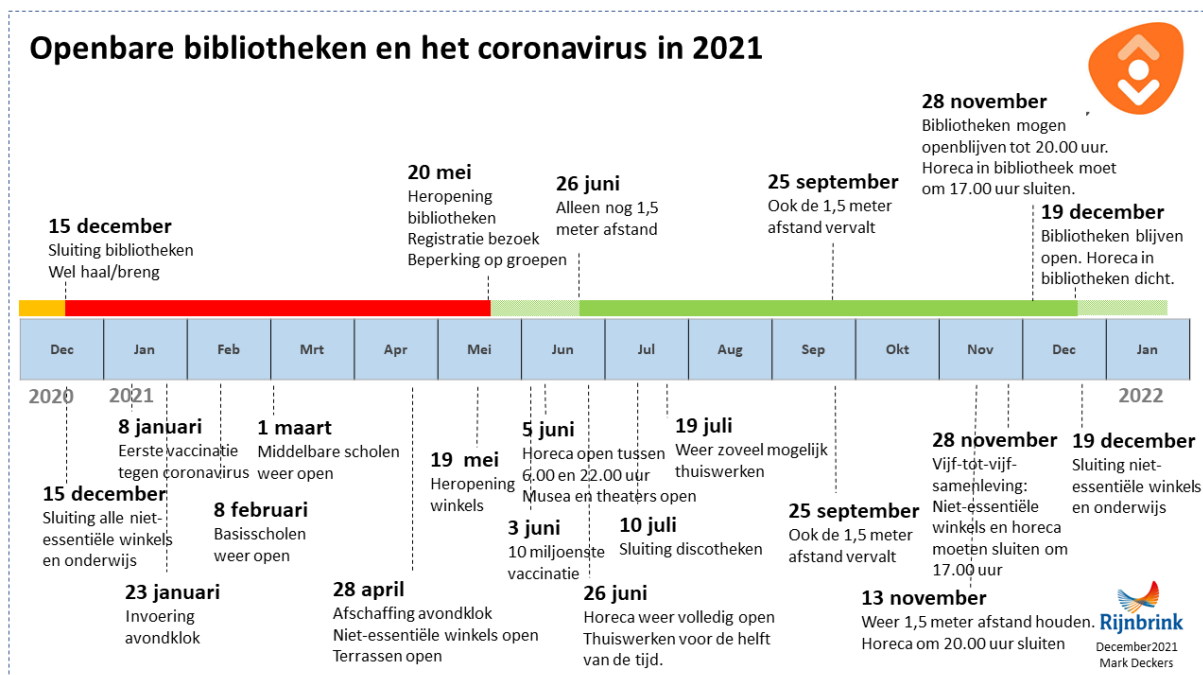
De samenwerking met onze netwerkpartners van de Koninklijke Bibliotheek (KB) en de Samenwerkende POI's Nederland (SPN) is in 2021 versterkt en verdiept met de uitwerking van het Bibliotheekconvenant in de Netwerkagenda. Bijna 100 leden van de VOB hebben hieraan een bijdrage geleverd.

Corona speelde ons ook in 2021 parten. Bibliotheken grepen – net als in 2020 kansen om leden en niet-leden zo goed als mogelijk te ondersteunen. Dat heeft ertoe geleid dat bibliotheken door de Rijksoverheid aangemerkt werden als *essentiële voorziening*. Een waardevolle erkenning van wat de bibliotheek de lokale samenleving te bieden heeft.

De vereniging heeft in 2021 grote stappen gezet. We zijn met het project Single Identity gestart wat de gebruiksvriendelijkheid van online diensten substantieel zal verbeteren. We hebben een nieuwe merkstrategie en prachtige landelijke campagnes gerealiseerd. En, weliswaar net op de valreep van 2022, hebben we ingestemd met een nieuwe cao en een gezamenlijke HRD-agenda.

Namens het bestuur dank ik alle leden en het bureau voor hun inzet in 2021. We zijn blij met de behaalde resultaten en zien ernaar uit om verder te gaan op de ingezette route.

Anne Rube, interim-voorzitter Vereniging van Openbare Bibliotheken

BIBLIOTHEKEN EN SAMENLEVING

Omgaan met het coronavirus

Helaas is 2021 opnieuw een jaar geweest waarin corona veel invloed op de bibliotheken heeft gehad. De VOB heeft evenals in 2020 de coördinatie over de protocollen en communicatie daarover gerealiseerd. Maar liefst 9 verschillende protocollen hebben in 2021 het licht gezien, beginnend op 20 mei waar bibliotheken weer beperkt open mochten.

Bijzonder is het feit dat wij dankzij een debat in de Tweede Kamer vervroegd op 20 mei mochten heropenen in stap 2 van het openingsplan. Iedereen beseftte dat openbare bibliotheken een essentiële dienstverlening bieden, een categorisering die wij telkens hebben onderstreept.

Het is vaak gelukt om in afstemming met het Ministerie van OCW binnen enkele uren na een persconferentie een goedgekeurd protocol, toelichting en vragen/antwoorden te communiceren. In bijeenkomsten van de landelijke POI-COVID-coördinatoren (inclusief KB) en via BiebtotBieb is discussie gevoerd en informatie uitgewisseld. De protocollen hebben telkens veel ruimte geboden aan lokale invulling van de COVID-maatregelen.

Via weeropen@debibliotheken.nl kwamen ruim 300 vragen binnen ten behoeve van de

uitvoering van de coronaprotocollen, naast vele telefoontjes en appjes.

Wij zijn trots op het resultaat. In eendrachtige samenwerking zijn openbare bibliotheken veel open gebleven en hebben een belangrijke rol gespeeld. Tegelijkertijd zijn grote explosies van coronabesmettingen of ernstige incidenten in onze branche uitgebleven.

Belangenbehartiging

Op 17 maart 2021 vonden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. De VOB maakte in aanloop naar de verkiezingen de Bibliotheek kieswijzer 2021. In het verkiezingsjaar hebben we gewerkt aan het versterken en vergroten van het politieke en ambtelijke draagvlak voor bibliotheken. Met als resultaat dat de coalitiepartijen van kabinet Rutte IV de ambitie hebben uitgesproken voor een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in iedere gemeente. De lokale politiek speelt hierin een sleutelrol. In voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 hebben we afgelopen jaar daarom gezamenlijk met SPN de handreiking 'Lobby en Gemeenteraadsverkiezingen 2022' gepubliceerd.

Merkstrategie

De merkstrategie is in 2021 beschreven in de merkguides en in diverse werksessies regionaal toegelicht. Op weg naar 8 miljoen mensen met een structurele verbinding met de

bibliotheek en de 5 pijlers van onze dienstverlening zijn daarbij de kernelementen. Het bureau 370 Celsius heeft een merkimago onderzoek verricht. Ze onderzochten de vragen: Hoe staat het merk er voor binnen de nieuwe merkkaders? Hoe groot is het gat tussen het gewenste en het actuele merkimago? En wat zijn de kansrijke 'haakjes' om de beleving rondom ons merk de juiste richting op te bewegen en meer gebruikers aan te trekken? Op 9 december is het onderzoek gepresenteerd.

In de zomer is de landelijke social media campagne #mijnbibliotheek gestart. Deze liep van 22 juni tot en met 6 juli. Aan de bibliotheken werd gevraagd om interactie aan te gaan met hun gebruikers en leden via #mijnbibliotheek en de campagnebeelden te delen via de bibliotheekkanalen.

Voor de gewenste verrijking van de huisstijl is een selectietraject gehouden voor een geschikte partner. Dit werd bureau Junction. In 2022 zullen de resultaten volgen in een vernieuwd huisstijlhandboek.

In SPN-verband zijn afspraken gemaakt over wie zich inzet voor de vier focuscampagnes, die van belang zijn voor de bibliotheken. Daarmee kan de ondersteuning binnen het netwerk efficiënter worden georganiseerd.

WERKEN AAN EEN STERK NETWERK

Netwerkagenda

Op 18 juni 2021 hebben de KB, VOB en SPN de netwerkagenda gepresenteerd. Bijna 100 leden van de VOB hebben een bijdrage geleverd aan deze agenda. Met de agenda hebben we ambities uit het Bibliotheekconvenant geconcretiseerd. Met de Netwerkagenda hebben we ook gekozen voor een nieuwe werkwijze als sector, waarin de opgaves centraal staan. Deze werkwijze is voor alle partners nieuw. 2021 is het jaar waarin we begonnen en doorpakten. De

betrokkenheid van alle partners in het netwerk, zowel landelijk, provinciaal als lokaal, is essentieel.

Single Identity

In het najaar van 2021 hebben de leden van de VOB ingestemd met het uitrollen van Single Identity in netwerk-verband. Dit is een gezamenlijk project van KB, SPN en VOB. Hiermee hebben we een belangrijke stap gezet om de ambitie om toe te werken naar een digitale netwerkstructuur. In 2021 zijn de werkgroepen balie- en klantprocessen, klantcommunicatie en de werkgroep kansen en risico's van start gegaan.

Toegankelijkheid

Eind 2021 is een klankbordgroep Toegankelijkheid gestart waarin bibliotheken, VOB en KB vertegenwoordigd zijn. Zij buigen zich over de vraag hoe toegankelijk de bibliotheken zijn. Immers de bibliotheek is er voor iedereen en daarom moet het de ambitie zijn om niemand uit te sluiten. De bibliotheken willen de fysieke en digitale toegankelijkheid borgen en waar nodig uitbreiden, en ontwikkelen wat daarvoor nodig is.

COLLECTIEF GEREGELD

Collectieve diensten

Ledenvoordeel

Het pakket aan ledenvoordeel is met 3 onderdelen uitgebreid: zelf roosteren, koffiescan en WBTR.nl. Er wordt veel gebruik gemaakt van de diverse ledenvoordeel-mogelijkheden wat een forse besparing voor de branche oplevert.

Het Fonds Podiumkunsten heeft met de regeling podiumkunstenvouchers steun gegeven aan podiumkunstenaars. De VOB heeft als maatschappelijke organisatie kunnen bemiddelen met 34 vouchers, waarbij in totaal ter waarde van € 115.000 podiumkunstenaars bij bibliotheken konden optreden.

StOL

Samen met Stichting Leenrecht onderhandelde de VOB over de hoogte van de leenvergoedingen voor bibliotheken binnen de StOL (Stichting Onderhandelingen

Leenvergoedingen). De StOL stelde in juni 2021 de tarieven voor leenvergoedingen vast. De tarieven werden geïndexeerd met de inflatiecorrectie volgens de consumentenprijsindex van het CBS.

CPNB

Tijdens de algemene ledenvergadering van 10 december 2020 is besloten het convenant CPNB te evalueren. Gesprekken met het bestuur en de leden geleid tot de volgende uitgangspunten:

- De opdracht van de CPNB moet beter aansluiten bij de veranderde bibliotheekfuncties;
- Er goede KPI's en een goede effectmeting worden afgesproken;
- De governance van CPNB toekomstbestendig moet worden;
- De bijdrage van de VOB aan de CPNB in verhouding moet staan tot het activiteitenbudget in relatie met de activiteiten van de VOB.

In de periode mei 2021 – februari 2022 zijn/worden intensieve gesprekken gevoerd tussen CPNB, de GAU, Kbb en de VOB met als resultaat een nieuw Convenant CPNB.

WERKGEVERSCHAP

Cao Openbare Bibliotheken

De eerste maanden van 2021 werd steeds meer duidelijk dat de gezamenlijke cao Openbare Bibliotheken met Kunsteducatie niet goed paste bij de bibliotheekbranche. Voor de zomer is besloten het roer om te gooien en toch weer te gaan onderhandelen met de eigen vakbonden voor een cao Openbare Bibliotheken.

Na de zomer is gestart met een nieuwe onderhandeldelegatie. Deze heeft na een intensief traject met FNV en CNV een cao Openbare Bibliotheken afgesproken met een looptijd van 1 juli 2020 tot en met 31 december 2022.

Daarin zijn onder meer afspraken gemaakt over een jaarurensystematiek, de onregelmatigheidstoeslag, het functiewaarderingssysteem OB|KE, een loonstijging en eenmalige uitkering.

Cao Stichting BibliotheekWerk

Cao-partijen zijn in 2021 een nieuwe cao Stichting BibliotheekWerk overeengekomen. De looptijd van deze cao is van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023.

Stichting BibliotheekWerk wordt gefinancierd uit een bijdrage van de werkgever (0,2% van de totale bruto loonsom in 2022 respectievelijk 2023) en subsidies en andere inkomsten.

Functiewaardering

Door bureau Leeuwendaal is in nauwe samenspraak met de branche en uitvoerige toetsing een nieuw Functiehuis OB|KE ontwikkeld. Deze gaat op basis van de cao gelden voor alle bibliotheken en kunsteducatie-instellingen. Het Functiehuis kent circa 50 generiek beschreven functieprofielen. De implementatie bij de bibliotheken staat in de planning voor 2022.

Juridische dienstverlening

De VOB gaf advies over relevante wet- en regelgeving en de toepassing van de cao Openbare Bibliotheken en eventuele wijzigingen daarin. In 2021 is veelvuldig beroep gedaan op de Helpdesk werkgevers- of juridische zaken. De meeste vragen werden er gesteld over werkgeverszaken (zoals toepassing van de cao en arbeids- en ontslagrecht) en daarnaast zijn er ook veel juridische vragen gesteld over corona in relatie tot werk.

Pensioenregeling

Eind 2021 sloten sociale partners een nieuwe opdrachtaanvaardingsovereenkomst met het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Die overeenkomst is van toepassing in 2022 en 2023. De pensioenpremie is per 1 januari 2022 verhoogd tot 20,7%. De premiedekkingsgraad is verlaagd naar 83,1%. Daardoor konden de opbouwpercentages voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen stijgen naar 1,55% respectievelijk 1,085%. Het wezenpensioen is evenredig verhoogd.

In 2019 is een pensioenakkoord gesloten met nieuwe afspraken over pensioenen en AOW. De overheid werkt aan een nieuwe Pensioenwet, die op 1 januari 2023 moet ingaan. Dat betekent dat de huidige pensioenregeling moet worden aangepast.

Het bestuur van het POB en sociale partners hebben zich daar in 2021 op voorbereid in de werkgroep Wet toekomst pensioenen. De VOB is in deze werkgroep vertegenwoordigd. Besloten is om er naar te streven om de nieuwe pensioenregeling voor de branche bibliotheken op 1 januari 2024 in te laten gaan.

DE VOB

De vereniging

* 3 organisaties hebben dubbellidmaatschap; POI én bibliotheekorganisatie.

Veranderingen bij de leden

Stichting Kulturhus Haaksbergen heeft het lidmaatschap per 1 januari 2021 noodgedwongen moeten beëindigen. Coöperatie De Kappen zet de activiteiten van de organisatie, vooralsnog, zonder lidmaatschap voort. De Openbare Bibliotheek Tynaarlo is per 17 mei 2021 gefuseerd met Biblionet Drenthe. De bibliotheek Heiloo heeft met ingang van 1 augustus 2021 de stichting Samenwerkende bibliotheken Heiloo Langedijk verlaten en gaat verder als een zelfstandige stichting onder de naam de Stichting Openbare Bibliotheek Heiloo. Als gevolg van de gemeentelijke fusie van Weesp met Amsterdam behoort deze gemeente per 1 januari 2022 niet meer tot de

bibliotheekorganisatie Gooi en Meer maar tot de Openbare Bibliotheek Amsterdam.

Andere wijzigingen per 1 januari 2022 zijn:
-CultuurSpoor te Best is opgegaan in de Bibliotheek Eindhoven;
-Bibliotheek Emmen en De Kunstbeweging zijn gefuseerd;
-de Bibliotheek Kerkrade e.o. en de Bibliotheek Brunssum zijn gefuseerd;
-Stichting RegioCultuurCentrum Idea is gefuseerd met het Kunstenhuis de Bilt Zeist. Zij gaan voortaan verder onder de naam Kunstenhuis Idea;
-Muziekweb en Beeld en Geluid zijn gefuseerd.

BIJLAGE 1 OVERZICHT VAN ONZE VERENIGING

De erevoorzitter

HKH Prinses Laurentien van Oranje

De leden van de VOB

Per 1 januari 2022 waren de volgende bibliotheekorganisaties lid van de VOB:

Bibliotheek Den Haag
Bibliotheek Drachten|Smallingerland
Bibliotheek Gulpen-Wittem
Bibliotheken Midden-Fryslân
Centre Céramique
De Domijnen
De nieuwe bibliotheek
De Plataan
Facet
Huis73 's-Hertogenbosch en omstreken
KunstenHuis Idea
Rozet
Stichting Amstelland Bibliotheken
Stichting Basisbibliotheek Haarlem-Heemstede
Stichting bblthk
Stichting Bibliocenter
Stichting Biblionet Groningen (Bibliotheek en POI)
Stichting Biblionet Drenthe (Bibliotheek en POI)
Stichting BiblioNu
Stichting BiblioPlus
Stichting Bibliotheek aan den IJssel
Stichting Bibliotheek Achterhoekse Poort
Stichting Bibliotheek Angstel, Vecht en Venen
Stichting Bibliotheek Assen
Stichting Bibliotheek Barneveld
Stichting Bibliotheek Bibliorura
Stichting Bibliotheek Bollenstreek
Stichting Bibliotheek Brummen|Voorst
Stichting Bibliotheek CultuurPuntAltena
Stichting Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen
Stichting Bibliotheek de Boekenberg
Stichting Bibliotheek De Groene Venen
Stichting Bibliotheek De Kempen
Stichting Bibliotheek De Lage Beemden
Stichting Bibliotheek Dinkelland
Stichting Bibliotheek Dommeldal
Stichting Bibliotheek Eemland
Stichting Bibliotheek Eindhoven
Stichting Bibliotheek Enschede
Stichting Bibliotheek en Volksuniversiteit Hilversum
Stichting Bibliotheek Gelderland Zuid
Stichting Bibliotheken Gemeente Nijkerk
Stichting Bibliotheek Gooi en meer

Stichting Bibliotheek Haarlemmermeer
Stichting Bibliotheek Hardenberg
Stichting Bibliotheek Helmond-Peel
Stichting Bibliotheek Het Groene Hart
Stichting Bibliotheek Heusden
Stichting Bibliotheek Hoeksche Waard
Stichting Bibliotheek Hof van Twente
Stichting Bibliotheek Hoogeveen
Stichting Bibliotheek Hoorn
Stichting Bibliotheek Huizen Laren Blaricum
Stichting Bibliotheek IJmond Noord
Stichting Bibliotheek Kampen
Stichting Bibliotheek Katwijk
Stichting Bibliotheek Kennemerwaard
Stichting Bibliotheek Kop van Overijssel
Stichting Bibliotheek Krimpenerwaard
Stichting Bibliotheek Landgraaf-Onderbanken
Stichting Bibliotheken Mar en Fean
Stichting Bibliotheek Meerssen
Stichting Bibliotheek Midden Brabant
Stichting Bibliotheek Nieuwegein
Stichting Bibliotheek Montferland
Stichting Bibliotheek NOBB
Stichting Bibliotheek Noord Fryslân
Stichting Bibliotheek Noord-Veluwe
Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe
Stichting Bibliotheek Nuth
Stichting Bibliotheek Oldenzaal
Stichting Bibliotheek Oost Achterhoek
Stichting Bibliotheek Oosterschelde
Stichting Bibliotheek Oostland
Stichting Bibliotheek Rivierenland
Stichting Bibliotheek Rijn en Venen
Stichting Bibliotheek Rijssen-Holten
Stichting Bibliotheek Rotterdam
Stichting Bibliotheek Salland
Stichting Bibliotheek Scherpenzeel
Stichting Bibliotheek Theek 5
Stichting Bibliotheek Twenterand
Stichting Bibliotheek Utrecht
Stichting Bibliotheek Veenendaal
Stichting Bibliotheek Velsen
Stichting Bibliotheek Veluwezoom
Stichting Bibliotheek Venlo
Stichting Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar
Stichting Bibliotheek Waterland
Stichting Bibliotheek Waterweg
Stichting Bibliotheek West Achterhoek
Stichting Bibliotheek West-Brabant
Stichting Bibliotheek Westland
Stichting Bibliotheek Wierden
Stichting Bibliotheek Wijchen
Stichting Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen
Stichting Bibliotheek Zoetermeer
Stichting Bibliotheek Z-O-U-T
Stichting Bibliotheek Zuid-Hollandse Delta

Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland en
 Stichting Bibliotheken Tubbergen
 Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslan
 Stichting Bieb voor de Zaanstreek
 Stichting BplusC
 Stichting CODA
 Stichting Cultura Ede
 Stichting de Bibliotheek aan de Vliet
 Stichting de Bibliotheek Deventer
 Stichting de Bibliotheek Kerkrade e.o.
 Stichting De Bibliotheek Veldhoven
 Stichting DOK
 Stichting FlevoMeer Bibliotheek
 Stichting Forum Groningen
 Stichting Fundament – Bibliotheek
 Stichting Graafschap bibliotheken
 Stichting Heuvellandbibliotheken
 Stichting KopGroep Bibliotheken
 Stichting Kulturhus De Bijenkorf Borne
 Stichting Kunstwerk! Bibliotheek De Liemers
 Stichting Nieuwe Nobelaer - Bibliotheek
 Stichting Nieuwe Veste
 Stichting Openbare Bibliotheek Aanzet
 Stichting Openbare Bibliotheek Almelo
 Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam
 Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
 Stichting Openbare Bibliotheek Gouda
 Stichting Openbare Bibliotheek Heiloo
 Stichting Openbare Bibliotheek Hellendoorn-
 Nijverdal
 Stichting Openbare Bibliotheken Maas en Peel
 Stichting Openbare Bibliotheek Staphorst
 Stichting Openbare Bibliotheek
 Zwartewaterland
 Stichting Openbare Leeszaal en Bibliotheek
 Hengelo
 Stichting Regiobibliotheek Lek & IJssel
 Stichting SCHUNCK
 Stichting Stadkamer
 Stichting Westfriese Bibliotheken
 ZB Bibliotheek van Zeeland (Bibliotheek en
 POI)

Per 1 januari 2022 waren de volgende 9 Provinciale Ondersteuningsinstellingen lid van de VOB:

Fers
 Stichting Biblionet Drenthe
 Stichting Biblionet Groningen
 Stichting Bibliotheeknetwerk Flevoland
 Stichting Bisc
 Stichting Cubiss
 Stichting Probiblio
 Stichting Rijnbrink
 ZB Bibliotheek van Zeeland

Per 1 januari 2022 zijn de volgende 4 landelijke organisaties lid als overig lid:
 Stichting Bibliotheekservice Passend Lezen
 Stichting Dedicon
 Stichting NBD Biblion
 Vereniging CBB

Per 1 januari 2022 waren de volgende 5 lid van de VOB als buitengewone leden:
 Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
 Stichting Huus van de Taol
 Stichting MATT Library bv
 Stichting MATT Talent bv
 Stichting Tresoar

Bestuur

Het bestuur bestond op 1 januari 2022; Anne Rube (interim-voorzitter), Annelies Bakelaar, Annerie Brenninkmeijer, Jeanine Deckers, Alice van Diepen, Els Brons, Bert Hogemans, Herman Horst, Theo Kemperman, Ankie Kessler, Hans Portengen, Paulien Schreuder, Gert Staal, Robin Verleisdonk, Roel Zuidhof.

Bureau

Het team bestond op 1 januari 2022 uit; Klaas Gravesteijn (directeur), Barbara Rudz (communicatie), Chris de Kruyf (werkgeverszaken), Christine Oyen (werkgeverszaken), Mirjam Bach (werkgeverszaken), Erma van Lamoen (marketing en projecten), Fanny Geurts-Pang (arbeids- en juridische zaken), Klaas Gommers (verenigingszaken), Marco van Leur (financiën en control), Toon Kets (zakelijke diensten) en Wilma Meerwijk (secretariaat en communicatie).

Commissies, Vertegenwoordiging & Delegaties

Arbeidsrechtelijke Geschillencommissie
 Centraal overleggen
 Centraal Overleg Arbeidsvoorwaarden
 Openbare Bibliotheken
 Commissie Digitaal
 Commissie Marketing
 CPNB
 European Bureau of Library, Information and Documentation Associations - Eblida
 Externe Klantencommissie ongewenst gedrag
 Koersgroepen Netwerkagenda
 FOBID - Netherlands Library Forum
 Onderhandeldelegaties
 - Cao Openbare Bibliotheken

- Stichting Onderhandelingen Leenrecht (StOL)
- Inkoopcommissie

Pensioenfonds Openbare Bibliotheken POB

Stichting beheer aandelen NBD

Stichting Certificeringsorganisatie

Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal CBTC

Stichting PICA

Vaste commissie van advies inzake

Stichting A&OFonds BibliotheekWerk SBW

Verantwoordingsorgaan

COLOFON

Voorgelegd aan het bestuur op 12 mei 2022 en nog voor te leggen aan algemene ledenvergadering op 2 juni 2022.

Tekst: medewerkers VOB

@ Uitgave van de Vereniging van Openbare Bibliotheken

Utrecht, 2022

www.debibliotheken.nl